

Miten metsä näkyy suurten haasteiden ratkaisuisissa?

25.5.2011, Helsinki

Vaikuttavatko ruokakriisit meihin?

Tuija Mononen ja Pekka Jokinen, Itä-Suomen yliopisto

ITÄ-SUOMEN YLIOPISTO

-
- Ruokaturva perinteisesti kehitysmaakeskeinen asia
 - Tilanne muuttumassa; ruokaturva koskee jatkossa entistä enemmän myös rikkaita teollisuusmaita
 - Ilmastonmuutos aiheuttaa vaikeuksia globaalille ruoantuotannolle > kriisitilanteet markkinoilla
 - Myös kehittyneissä ruoanhinnan voimakas nousu voi aiheuttaa kriisejä
 - Kriisitilanteissa valtiot pyrkivät turvaamaan ruoansaannin, esim. Venäjän viljanvientikielto

Ruokakriisi - taustat

1. Ilmastonmuutos
2. Öljyn hinnan nousu
3. Biopolttoaineiden lisääntyvä käyttö
4. Ruokatottumusten
länsimaistuminen
5. Maailman väestön kasvu

Ruokaturvan, maankäytön ja ilmastonmuutoksen yhteys: ulkoinen maanhankinta

- Hallitukset ja yritykset hankkivat maanviljelysmaata muista valtioista (erityisesti Afrikasta) turvatakseen oman ruokahuoltonsa.
- Suurostajia mm. Saudi-Arabia, Kiina, Intia, Japani (Kiina: 20% maailman väestöstä, 9% maatalousmaasta).

Ulkoisen maanhankinnan pääpiirteitä

- trendi nouseva
- mittakaava merkittävä
- ulkomaiset investoijat hallitsevat maankäyttösopimuksia

Ulkoisen maanhankinnan takana

- niukkenevat luonnonvarat ja ruokakriisit (ruoan korkea hinta ja suotuisat investointinäkymät)
- biopolttoaineiden maailmanlaajuinen noste, maanarvon nousevat odotukset
- myös mm. kaupungistuminen ja ruokailukulttuurin muutokset

Maanhankinta ja ympäristömuutos

- välitön ympäristöhuoli liittyy investointien lyhytnäköisyyteen
- ilmastonmuutos kytkeytyy maanhankintaan suoraan mutta myös epäsuorempia yhteyksiä
- ilmastohuoli johtaa bioenergian viljelyyn ja sitä kautta viljelymaan lisääntyvään käyttöön

Päätelmiä

- väestönkasvu ja öljyresurssin niukkuus nostavat maatalousmaan öljyvarantojen vertaiseksi strategiseksi resurssiksi
- ruoka- ja energiatalouksien raja sumentuu, koska niiden välillä enenevästi yhteen sulautuvia elementtejä (bioenergia)

Kiitos

www.uef.fi

